

tror jeg ikke, at Resultatet efter denne Fordeling og vidtløftige Beregning bliver synderlig forskjelligt fra, hvad det vilde blive, dersom hver Kommune passede sig selv. Et Aar kan den enkelte Kommune faae et lille Tilskud fra de andre, men til Gjengjæld vil den det næste Aar komme til at give et ganske lignende Tilskud, og hvis der indtræder en Forskiel, er det ingenlunde sagt, at det er den større og bedre stillede Kommune, der kommer til at hjælpe den mindre og mere uheldig stillede; det kan affurat lige saa godt være omvendt. Her-til kommer en anden Ulempe, og det er den, at dette Fællesskab mellem Kjøbstæderne gjør, at for disse tilbørlig meget vigtige Udgifters Vedkommende er der i Grunden ingen kommunal Selvførelse, idet man paa en meget uheldig Maade blander Amtmanden ind dert; thi Udbetaling kan ikke ske af Kammerkassen uden efter Anvisning fra ham, og Opgjørelsen foretages ligeledes af ham uden al Kontrol og uden egentlig Revision. Jeg sympatiferer derfor mere med et Forslag, som i en tidligere Samling har ligget for i det andet Thing og og nok fik et helt Udvalgs Indstilling, hvorefter denne Fordeling skulde bortfalde, saaledes at hver Kommune skulde sørge for sig undtagen med Hensyn til Delinkventudgifter, som skulde overlades til Statskassen, hvilket ogsaa syntes stemmende med disse Udgifters Natur. Derimod skal jeg erkjende, at naar Fordeling og Fællesskab skal finde Sted, er den Fordeling, der navnlig i Kapitel 6 indføres, mere naturlig end den, som nu findes; thi Fordelingen sker dog her for større Kredse, og det skal jeg ikke negte, at medens der vel kun er et, ofte, meget fjært Fællesskab mellem Kjøbstæderne indbyrdes, er der tidt et ikke ringe Fællesskab mellem Kjøbstæderne og deres nærmeste Omegn. Jeg kunde altsaa nok for saa vidt foretrække den Fordeling, som her er Tale om, fremfor den nuværende, men jeg tror rigtignok ikke, at man i Landkommunerne har nogen synderlig Længsel efter at komme i Fællesskab med Kjøbstæderne. Jeg tror tværtimod, at man i Landkommunerne er noget bange for at komme i Fællesskab med Kjøbstæderne, idet man tror, undertiden ikke ganske uden Grund, at Kjøbstadadministrationen ved flere Leiligheder er mere flot, end man egentlig synes om. At en Udgift i Stedet for at blive lagt paa den mindre Landkommune, Sognet, lægges over paa den større, Amtsrådsfredsen, er jo ganske Andet; det er for adskillige Udgifters Vedkommende en Foranstaltning, som ikke alene Sognet vilde sætte megen Pris paa, men som ogsaa i sig selv kunde være overordentlig naturlig og billig, og jeg bifalder derfor ganske de Bestemmelser, der findes i saa Henseende, navnlig i Lovforslagets § 69, hvor der er Tale om en Udgift til Hjælp for den mindre Kommune fra den større. Men Spørgsmaalet er, om der ikke er en anden Vej, ad hvilken man paa en endnu heldigere Maade kunde komme Kommunerne til Hjælp med Hensyn til

adskillige af disse Udgifter, og navnlig, om der ikke kunde være Tale om for selve Staten at træde hjælpende til. Jeg tænker herved nemlig paa Udgifter, som nu ofte kunne trykke den enkelte Kommune betydeligt, nemlig Udgifter til aands- og legemsfrøge Personers Underhold. Under Finantslovens 1ste Behandling var der tvende ærede Medlemmer, som meget varmt udtalte sig for, at der fra Statens Side blev gjort Noget for de saakaldte Doioter; jeg udvider dette til at gjælde om aands- og legemsfrøge Personer overhovedet, og jeg tror, at her ogsaa virkelig er et Kald for Samfundet til at træde hjælpende til, ikke alene for derved at kunne lette Kommunerne saadanne Byrder, der falde meget trykkende paa dem, men navnlig ogsaa for at kunne vise Humanitet imod disse Ulykkelige selv, som i Virkeligheden ere Samfundets Stedbørn. Der har været nedsat en Kommission, jeg veed ikke om den har nedsat sig selv, eller om den er nedsat af Regeringen, men jeg ved, at den i Februar Maaned dette Aar har indsendt en motiveret Betænkning med Indstillinger til Kirke- og Undervisningsministeriet, og denne Kommission har i Indstillingen oplyst, at der her i Landet findes 350 Individer, hvis aandelige og legemlige Tilstand er saa elendig, at enhver af de bestaaende Undervisnings- og Opdragelsesanstalter, Stiftelser og Hospitaler maa afvise dem, og som dog utvivlsomt have Krav paa, at Samfundet yder dem Vindring i deres Ulykke, en Vindring, der neppe kan ydes dem under en anden Form end som et Asyl. Jeg tænker rigtignok herved ikke alene paa eet Asyl, men paa flere saadanne Asyls i forskjellige Egne af Landet, og selvfølgelig maatte de Kommuner, der benyttede dem, betale for denne Benyttelse; men det vilde dog blive en overkommelig Sum, naar Forholdene ordnedes paa en noget lignende Maade som den, der allerede er stiftet for de Sindsyges Vedkommende, idet Kommunen her for en moderat Betaling, har Afgang til at faae sine Sindsyge anbragte i disse Anstalter. Jeg vilde anse det meget ønskeligt, om der kunde gjøres Noget i den Retning, og jeg haaber, at de to ærede Medlemmer, som tidligere havde fremsført denne Tanke og nu begge ere komne ind i Finantsudvalget, der vilde lade sig det være magtpaaliggende at udrette Noget i den Henseende; men det er ganske sikkert Noget, som ogsaa vedkommer Fattigudvalget, og jeg vil derfor henlede Opmærksomheden paa, hvad der maatte ikke er ganske uforsynligt, at man i saa Henseende kunde vente nogen Bistand fra de saakaldte Stiftshospitaler. Adskillige af disse Hospitaler ere efter deres oprindelige Fundats stiftede for, som det hedder, „syge og saare Mennesker“; men det turde være et Spørgsmaal, om man ved senere Fundatsforandringer og Udvidelser altid har holdt sig dette tilstrækkeligt for. Die.

Jeg skal slutte med at anbefale denne Sag til det ærede Thing, og udtale Omstet om, at